

İnternet Yasasının Diğer Yüzü

Bilg. Müh. Tahir Emre KALAYCI
emre.kalayci@emo.org.tr

Bilg. Müh. Meltem YILDIRIM
meltem@cs.deu.edu.tr

EMO İzmir Şube
Bilgisayar Mühendisliği
Meslek Dalı Komisyonu
olarak Temmuz 2007
Bülteninden başlayarak
bundan sonraki
bültenlerde komisyon
adına; komisyon
çalışmaları, bilgisayar
mühendisliği meslek
alanı, bilgi teknolojileri,
bilişim sektörü vb.
konulardaki yazılarla
sizlerle birlikte
olacağımızı belirtmekten
mutluluk duyuyoruz.

Bilgisayar
Mühendisliği
Meslek Dalı
Komisyonu

"İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun" Cumhurbaşkanı onayının ardından, 23 Mayıs 2007 tarihinde Resmi Gazete'de 5651 Kanun numarası ile yayınlandı. Yasa ile, çocukların cinsel istismarını ve müstehcenlik içeren sitelerin yayını engellemek için Telekomünikasyon Kurumu bünyesinde bulunan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na yetki verildi.

Yasa incelendiği zaman TCK'de zaten suç sayılan unsurları içerdiği göze çarpıyor. Ancak bazı maddelerin İnternet kullanıcılarını izlemek ve demokratik ortamı zedelemek için yapıldığı göze çarpıyor. Doç. Dr. Mustafa Akgül'ün bu konu ile ilgili yazıları incelendiği zaman ortaya çıkan önemli maddeler şu şekilde sıralanabilir[1]:

- Devlet internette kuş uçurulmasının mantığı güdüyor.
- DPT'nin Bilgi Toplumu Dairesinde 10 kişi görev yaparken İnternet Yasası'nın uygulanması için 65 kişi çalışacak. İnternet'in pozitif yanlarını geliştirmek için 10, marjinal problemlerle ilgilenmek için 65 kişinin çalışması bir algı problemidir.

- Yasa demokratik haklara uygun değil; Tasarının maksadı şu: İnternette yapılan her suçun failini ne olursa olsun bulalım. Bu uygulama İnternet'in gelişimini nasıl etkiler, maliyeti ne olur, bunlar düşünülüyor.

- İnternetin yaygın olarak kullanıldığı ülkelerde bu problemlerle başa çıkılmaya çalışılmaktadır. Bu amaçla Avrupa Birliği Güvenli İnternet projelerini tanıtmıştır.

- Bu yasayla birlikte siyasilere eleştirmek de suç sayılabilecektir. İnternet'i kullanan kişinin zararlı yönlerden korunmasına yönelik bir yasa olsa da müstehcenlik gibi ucu çok açık olan bir konunun da yasa kapsamında değerlendirilecek olması doğru değil.

- Buna benzer uygulamaları yapan ülkeler incelendiği zaman Türkiye'nin hangi ülkelerle birlikte aynı kefeye koyulduğu rahatça görülebilecektir. Çin, Suudi Arabistan ve İran (Daha geniş bir liste için bkz. [7]) bu uygulamayı yaptılar. Gelişmiş ülkelerde bunları yapmıyorlar. Hiçbir ülkede devlet internet konusunda vatandaşlarını koruma yoluna gitmemiştir. Okullarda, halk kütüphanelerinde filtre uygulanması mantıklı bir karar olabilir, fakat bütün topluma filtre uygulanması hiçbir gelişmiş ülkede görülen bir

uygulama değildir. Devlet vatandaşı için neyin doğru olduğuna karar vermemeli, vatandaş kendisi buna karar verme özgürlüğüne sahip olmalıdır.

Bu yasa ile ilgili diğer önemli iddialardan biri de son anda eklenen İnternet Kurulu maddesi ile STK'lara rüşvet şeklinde başkanlıkta bir sandalye garantisiyle yasaya muhalefetlerinin önlenmesi iddiasıdır. İnternet Kurulu'nun İnternet Yasası'na dahil edilmesi STK'lara verilen bir sus payıydı ve STK'lar da bu sus payını seve seve kabul edip, yasaya gerekli güçlü tepkiyi göstermekten uzak durdular[2].

İdari yapı ve görevler

MADDE 10 - (1) Kanunla verilen görevler, Kurum bünyesinde bulunan Başkanlıkça yerine getirilir.

(2) Bu Kanunla ekli listedeki kadrolar ihdas edilerek Başkanlığın hizmetlerinde kullanılmak üzere 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununa ekli (II) sayılı listeye eklenmiştir. Başkanlık bünyesindeki iletişim uzmanlarına, Kurumda çalışan telekomünikasyon uzmanlarına uygulanan malî, sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler uygulanır. İletişim Uzmanı olarak Başkanlığa atanan personelin hakları saklı kalmak kaydıyla, kariyer sistemi, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(3) Başkanlığa Kanunla verilen görevlere ilişkin olarak yapılacak her türlü mal veya hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama işleri hariç, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tâbi olmaksızın Kurum bütçesinden karşılanır.

(5) **Başkanlık**; Bakanlık tarafından 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri

Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi uyarınca, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, çocuk, kadın ve aileden sorumlu Devlet Bakanlığı ile Kurum ve ihtiyaç duyulan diğer bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları ile internet servis sağlayıcıları ve ilgili sivil toplum kuruluşları arasından seçilecek bir temsilcinin katılımı suretiyle teşkil edilecek İnternet Kurulu ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlar; bu Kurulca izleme, filtreleme ve engelleme yapılacak içeriği haiz yayınların tespiti ve benzeri konularda yapılacak öneriler ile ilgili gerekli her türlü tedbir veya kararları alır.

İnternet üzerinde bir çok kişisel günlükte bu yasa ile ilgili eleştiriler yapılmaktadır. Yasayı geçirenler zaten suç sayılan maddelerle insanların sempatisini kazanmak gibi bir yol izliyor gözükülmektedirler. Başkanlığa verilmiş olan yetkiler dahilinde bu yasayı diledikleri gibi biçimlendirerek demokratik haklara

zarar verecek bir hale getirebilirler.

Sansür suçlamalarının temelinde daha önce yapılan bazı eylemler yer almaktadır. Bu eylemler; "youtube" görüntü paylaşım sitesindeki Atatürk'e hakaret içeren bir görüntü nedeniyle dünyada görüntülenebilirken, tüm Türkiye'den "youtube"a erişimin yasaklanması[6], ekşi sözlüğün kapatılması[5] ve antoloji.com sitesinin kapatılmasıdır[4]. Bu yasayla birlikte yasaklama ve kapatma uygulamalarının artacağı düşüncesi genel olarak İnternet kullanıcı ve içerik sağlayıcılarının aklını meşgul etmektedir.

Yasayla ilgili olarak göze çarpan rahatsız edici uygulamalardan biri de içerik sağlayıcıların sorumluluğu maddesindeki isteklerdir.

Tanımlar

MADDE 2 - f) İçerik sağlayıcı: İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve

sağlayan gerçek veya tüzel kişileri,

Bilgilendirme yükümlülüğü

MADDE 3 - (1) İçerik, yer ve erişim sağlayıcıları, yönetmelikle belirlenen esas ve usûller çerçevesinde tanıtıcı bilgilerini kendilerine ait internet ortamında kullanıcıların ulaşabileceği şekilde ve güncel olarak bulundurmakla yükümlüdür.

(2) Yukarıdaki fıkrada belirtilen yükümlülüğü yerine getirmeyen içerik, yer veya erişim sağlayıcısına Başkanlık tarafından ikibin Yeni Türk Lirasından onbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

İçerik sağlayıcının sorumluluğu

MADDE 4 - (1) İçerik sağlayıcı, internet ortamında kullanıma sunduğu her türlü içerikten sorumludur.

(2) İçerik sağlayıcı, bağlantı sağladığı başkasına ait içerikten sorumlu değildir. Ancak, sunuş biçiminden, bağlantı sağladığı içeriği benimsediği ve kullanıcının söz konusu içeriğe ulaşmasını amaçladığı açıkça belli ise genel hükümlere göre sorumludur.

Maddeler incelendiği zaman bütün içerik sağlayıcıların bilgilerini doğru bir şekilde sunma zorunluluğu görülmektedir. Bunu sunmadığı zaman idari para cezasına çarptırılma ihtimali ortaya çıkmaktadır. Bunun anlamı günümüzde artan kullanıcı sayısına sahip olan günlüklerde ve bu günlüklere yazılan yorumlarda bazı kullanıcıların tercih ettiği anonim içerik sağlamanın ceza sebebi olabileceğidir.

İdarî yapı ve görevler

MADDE 10

(4) Kanunlarla verilen diğer yetki ve görevleri saklı kalmak kaydıyla, **Başkanlığın bu Kanun kapsamındaki görev ve yetkileri şunlardır:**

a) Bakanlık, kolluk kuvvetleri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile içerik, yer ve erişim sağlayıcılar ve ilgili sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyon oluşturarak internet ortamında yapılan ve bu Kanun kapsamına giren suçları oluşturan içeriğe sahip faaliyet ve yayınları önlemeye yönelik çalışmalar yapmak, bu amaçla, gerektiğinde, her türlü giderleri yönetmelikle belirlenecek esas ve usûller dahilinde Kurumca karşılanacak çalışma kurulları oluşturmak.

b) İnternet ortamında yapılan **yayınların içeriklerini izleyerek**, bu Kanun kapsamına giren suçların işlendiğinin tespiti halinde, bu yayınlara **erişimin engellenmesine yönelik** olarak bu Kanunda öngörülen gerekli tedbirleri almak.

c) İnternet ortamında yapılan yayınların içeriklerinin **izlenmesinin hangi seviye, zaman ve şekilde** yapılacağını belirlemek.

ç) Kurum tarafından işletmecilerin yetkilendirilmeleri ile mülkî idare amirlerince ticarî amaçlı toplu kullanım sağlayıcılara verilecek **izin belgelerinde** filtreleme ve bloke etmede kullanılacak sistemlere ve yapılacak düzenlemelere yönelik **esas ve usûlleri belirlemek.**

d) İnternet ortamındaki **yayınların izlenmesi** suretiyle bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan suçların işlenmesini önlemek için izleme ve bilgi ihbar

merkezi dahil, gerekli her türlü teknik altyapıyı kurmak veya kurdurmak, bu altyapıyı işletmek veya işletilmesini sağlamak.

e) İnternet ortamında herkese açık çeşitli servislerde yapılacak filtreleme, perdeleme ve izleme esaslarına göre donanım üretilmesi veya yazılım yapılmasına ilişkin **asgari kriterleri belirlemek.**

f) Bilişim ve internet alanındaki uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

g) Bu Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan suçların, internet ortamında işlenmesini konu alan her türlü temsili görüntü, yazı veya sesleri içeren ürünlerin tanıtımı, ülkeye sokulması, bulundurulması, kiraya verilmesi veya satışının önlenmesini teminen yetkili ve görevli kolluk kuvvetleri ile soruşturma mercilerine, teknik imkânları dahilinde gereken her türlü yardımda bulunmak ve koordinasyonu sağlamak.

Görüldüğü gibi çıkarılan kanun ile TCK'da zaten suç sayılan eylemler üzerinden gidilerek, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına İnternet üzerinde denetim, izleme, engelleme, esas ve usûlleri belirleme şeklinde yetki ve görev verilecek; kişi ve kurumların inisiyatifinde hiçbir sansür özelliği taşımadığını söylemek mümkün değildir. Yasanın asıl amacını, yönetmeliğin uygulama biçimi ortaya çıkartacaktır.

Kaynaklar:

<http://rega.basbakanlik.gov.tr/eskiler/2007/05/20070523-1.htm>

http://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=54124&tipi=2&sube=0

[1] <http://ntvmsnbc.com/news/405940.asp>

[2] http://teknoloji.com/internet-yasasinda-stklara-rusvet-yazar_750.html

[3] <http://flynxs.blogspot.com/2007/05/5651-yasalaan-yeni-internet-kanunu-ve.html>

[4] <http://turk.internet.com/haber/yazigoster.php3?yaziid=17995>

[5] <http://turk.internet.com/haber/yazigoster.php3?yaziid=15542>

[6] <http://www.milliyet.com.tr/2007/03/08/guncel/gun01.html>

[7] <http://www.ntvmsnbc.com.tr/news/402066.asp>